

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

Проект на Стратегия на Програма за морско дело и рибарство 2014-2020 г.

за изпълнение на договор № 65 от 22.04.2013 г. с предмет: „Извършване на стратегически документи относно подкрепата за развитието на сектор „Рибарство“ за периода 2014-2020 г. и изготвяне на предварителна оценка (ex-ante) на ОПРСР (2014-2020), по обособена позиция №2 – Предоставяне на консултантска помощ за Разработването и съгласуването на Програма за морско дело и рибарство 2014-2020 г.“

Консорциум „Сиела-Елана,, ДЗЗД

София, юли 2013 г.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	3
ВЪВЕДЕНИЕ	4
ИДЕНТИФИЦИРАНИ НУЖДИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ ПО ПМДР 2014-2020 НА ОСНОВАТА НА SWOT-АНАЛИЗА	6
ОБЩ КОНТЕКСТ И ПРИНОС НА ПМДР 2014-2020 КЪМ СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ – И ПОСТИГАНЕТО НА ОПОР	10
ОПИСАНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ПМДР 2014-20	13
ПРИЛОЖЕНИЯ	37

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ЕК	Европейска Комисия
ЕС	Европейски Съюз
ЕФР	Европейския фонд за рибарство
ЕФМДР	Европейски фонд за морско дело и рибарство
ИАРА	Изпълнителна Агенция Рибарство и Аквакултури
ИМП	Интегрирана морска политика
МИРГ	Местни инициативни рибарски групи
МГДОР	Местни групи за дейност в областта на рибарството
МУУ	Максимален устойчив улов
ОП	Оперативна програма
ОПОР	Обща политика в областта на рибарството
ОПРСР	Орелативна програма за развитие на сектор Рибарство
ОС	Околна среда
ОСР	Обща стратегическа рамка
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ТП	Техническа помощ
УО	Управляващ орган
SEA	Стратегическа оценка на околната среда

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

ВЪВЕДЕНИЕ

По отношение на програмите по ЕФМДР, общият подход, възприет в предложението на Комисията, следва логика на приемственост по отношение на сегашния програмен период. Държавите-членки, съответно, ще трябва да определят общата стратегия по отношение на секторите рибарство и аквакултури, както и най-общо развитието в областта на рибарството на основата на цялостен анализ на нуждите на покриваната географска област. Такива стратегии ще се прилагат чрез мерките по ЕФМДР и други механизми за изпълнение, като например Воденото от общностите местно развитие и Финансовите инструменти.

Предлагат се, обаче, важни корекции в светлината на новата стратегическа рамка, в т.ч.:

- По-ясна политическа рамка за ЕФМДР на основата на определянето на пет приоритета на Съюза, подробно разбити на набор от конкретни цели и мерки;
- Засилена ориентация към постигане на резултати за ЕФМДР (заедно с другите СИ Фондове) на основата на предварителни условия и система за преглед на резултатите.
- Създаване на три всеобхватни цели, които са на приоритетно място в политическия дневен ред на Съюза (свързани с иновациите, опазването на околната среда, намаляване на въздействието и приспособяване към измененията на климата), които трябва да се преследват хоризонтално във всички програми по ЕФМДР;
- По-голяма гъвкавост по отношение на мерките по ЕФМДР в рамките на оперативните програми. Тези мерки вече не са твърдо свързани с конкретни „приоритетни оси“, а може да се програмират по отношение на няколко приоритета на Съюза по гъвкав начин на основата на приноса, очакван от тях, за тези приоритети на Съюза;
- По-голяма ориентация към постигане на резултати от програмите чрез определяне на конкретни цели на програмите и отчитането на тези цели през целия програмен период на основата на рационализирана система за общо наблюдение и оценка.

Приоритетите за финансиране по ПМДР следва да отразяват баланса между: а) идентифицираните нужди, б) систематични недостатъци, идентифицирани от Комисията в хода на одитите и проверките през последните години, и в) приоритетите, които са/ще бъдат определени от Комисията на ниво ЕС в подкрепа на политиката на ЕС по контрола.

Освен това се изисква да се постигне съответствие с предварителните условия („ex ante conditionalities“) на ЕФМДР, които включват разработване на Национален план за развитие на аквакултурите в периода 2014-2020 г. и Оценка на административния капацитет.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

Екипът, който разработи стратегията, предлага вариант на Стратегията на ПМДР, който подлежи на обсъждане. Стратегията включва определяне на основните приоритети, специфични цели, главните мерки и предложение за процентно финансово разпределение на средствата по мерки.

При разработване на Стратегията, екипът се е ръководил от желанието да постигне известно фокусиране на интервенциите, като не предлага всички мерки, които се подкрепят от проекторегламентата, да бъдат включени в програмата. Интересно е да се отбележи, че в повечето случаи, съществуващата нагласа и проявеният досега интерес по отношение на определени мерки, до известна степен влизат в противоречие с мерките, които ЕК и ИСС препоръчват страната да включи в своята ПРМДР.

Програмата е структурирана по приоритетите на Съюза при ясно разграничаване на възможностите за финансиране в секторите риболов и аквакултури. Освен секторно програмата предвижда и интегриране на секторните въздействия върху определена територия чрез подкрепа на заетостта и сближаването в рибарските райони.

Съществува възможност за оформяне на хоризонтален приоритет *„Информационно обслужване на икономическите оператори, предоставяне на съвети и консултации, трансфер на знания и умения, трансфер на иновации”*, който да изтегли подкрепата на тези услуги и мерки от съответните сектори.

В процеса на детайлно разписване на мерките екипът е възможно да направи реструктуриране на мерките по цели и приоритети, с оглед избягване на дублиране, икономия на ресурси, по-добра организация на програмата. Но като цяло консултираните и одобрените мерки ще бъдат гръбнака на стратегията и програмата.

На този етап екипът не предлага разписване на Интегрираната морска политика , тъй като все още липсва необходимата яснота.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

ИДЕНТИФИЦИРАНИ НУЖДИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ ПО ПМДР 2014-2020 НА ОСНОВАТА НА SWOT-АНАЛИЗА

SWOT анализът на отрасъл рибно стопанство идентифицира следните нужди от подпомагане по ПМДР 2014-2020. Отбелязаните в червен текст нужди не могат да бъдат покрити чрез мерки на бъдещата програма. За тяхното финансиране следва да се търсят възможности от другите програми на ЕСИФ 2014-2020 или да се подsigури финансиране по национални схеми за подкрепа, както и други организационни, нормативни, законодателни и финансови условия.

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА РИБОЛОВА

- Преструктуриране и балансиране на риболовния капацитет към възможностите за риболов
- Модернизация на флота и пристанищата, т.ч. подобряване на селективността, хигиената, условията на труд, техниките за риболов и др. флота, намаляване вредното въздействие върху околната среда – емисия на парникови газове, опасни вещества, намаляване на отпадъците и т.н.
- Създаване на условия за предоставяне на помощ за разнообразяване на дейността на риболовците, вкл. с помощта на МИРГ
- **Създаване на специални финансови инструменти улесняващи достъпа до финансиране и застраховка / обезщетение при стопански загуби**
- Модернизиране на пристанищната инфраструктура; благоустрояване на част от пристанищата, лодкостоянките и крайбрежните ивици, включително за целите на туризма
- Почистване на участъци от дъното на Черно море и река Дунав
- **Зарибяване;** създаване на изкуствени рифове за по-високо биоразнообразие, включително за целите на риболовния туризъм
- Мониторинг на качеството на водите, на рибните запаси и на възможностите за риболов
- Създаване на организации на производителите; създаване на МИРГ
- Информирание и повишаване квалификациите на риболовците, включително по нормативната база за дейността, за изискванията за опазване на ОС и биоразнообразието, за стъпките за стартиране на допълнителна дейност във или извън риболовството
- Намаляване на административната тежест

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

- Конкретни нужди по отношение на околната среда, измененията на климата и приспособяването и иновациите
- Разработване и/или внедряване на нови продукти, процеси, услуги, технологии; системи за управление на производство и/или организация включително за предлагане на пазара

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА АКВАКУЛТУРАТА

- Единна карта на обектите във вътрешността на страната и черноморската ивица, в които при определени условия е възможно да се стартира стопанство за отглеждане на водни организми
- Подкрепа за биологични производства и екологични услуги
- Създаване на нови продуктивни породи и производство на качествен зарибителен материал
- Създаване на нови стопанства – включително чрез въвеждане на нови видове и технологии за отглеждане
- Модернизиране на съществуващите стопанства, ремонт на техническите съоръжения на язовирите, увеличаване на производителността и обема на продукцията, увеличаване на ресурсната ефективност, подобряване на хигиената, условията на труд
- Подобряване на довеждащата инфраструктура, достъпа до електричество и питейна вода, облагородяване на прилежащите терени
- Добавяне на стойност вътре в стопанствата включително чрез директни продажби на крайни клиенти, и/или разнообразяване на икономическите им дейности;
- Застраховане на продукцията; подпомагане чрез специализирани финансови инструменти
- Създаване на организации на производители, създаване на МИРГ
- Укрепване на връзките между научно-развойните звена и стопанствата, увеличаване на кръга от предоставяни съвети и консултации включително такива за опазване на околната среда и биоразнообразието, диверсифицирането на дейността, нормативната уредба на дейността
- Обучение за служителите, особено за работа в иновативните стопанства
- Увеличаване търсенето на риба и рибни продукти чрез рекламни кампании и маркетинг
- Проучване на вътрешния пазар за риба и рибни продукти; проучване на перспективни външни пазари

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

- Създаване на мрежа за обмяна знания, информация и опит между стопаните, организациите на производителите и научно-развойните звена
- Конкретни нужди по отношение на околната среда, измененията на климата и приспособяването и иновациите
- Насърчаване на екологосъобразни производства, компенсации за предоставянето на екологични услуги и биологични производства от аквакултура
- Въвеждане на мерки за енергийна ефективност, модернизация на стопанствата, която да намалява вредното въздействие върху околната среда – емисии на парникови газове, опасни вещества, намаляване на отпадъците и т.н.
- Разработване и/или внедряване на нови продукти, процеси, услуги, технологии; системи за управление на производство и/или организация, включително за предлагане на пазара

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА РИБАРСКИТЕ РАЙОНИ

- Дефиниране на рибарските райони и териториалния обхват за ВОМР
- Активно привличане на рибарските общности и стопанствата за аквакултури в идентифицирането на конкретните образователни и инвестиционни нужди на територията
- Активно привличане на рибарските общности и стопанствата за аквакултури в изпълнението на дейности от общ интерес – например, облагородяване местности за целите на туризма, подобряване на свързаността, обща реклама и промоция на местното наследство и местните продукти и т.н.
- Обвързване изпълнението на стратегията с други местни стратегии и планове за развитие, особено с общинските стратегии за развитие и стратегиите на МИГ по Подхода ЛИДЕР
- Повишаване на капацитета за планиране и управление на бъдещите МГДОР
- Създаване на мрежа за обмяна информация, опит и знания – свързване на мрежата с Националната селска мрежа и мрежите по Подхода ЛИДЕР
- Конкретни нужди по отношение на околната среда, измененията на климата и приспособяването и иновациите
- Популяризиране, информирание и консултиране на предприемачите и населението за подходящото поведение и ползването на подходящи технологии способстващи адаптирането към промените и опазването на околната среда и биоразнообразието
- Мултифондово финансиране на местните стратегии за развитие

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

МЕРКИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕДЛАГАНЕТО НА ПАЗАРА И ПРЕРАБОТВАНЕТО

- Подобряване на ресурсната ефективност и оползотворяването на странични продукти и отпадъци, включително за целите на други сектори на икономиката,
- Стимулиране на инвестиции, които осигуряват постигането на ресурсна ефективност, в т.ч. въвеждане на мерки за енергийна ефективност
- Модернизация на предприятията, която да намалява вредното въздействие върху околната среда – емисии на парникови газове, опасни вещества, намаляване на отпадъците, шум и т.н.
- Разработване и/или внедряване на нови продукти, процеси, услуги, технологии; системи за управление на производство и/или организация, включително за предлагане на пазара
- Засилване на вертикалната интеграция суровини-готови продукти
- Разширяване на асортимента за износ
- Подобряване условията на труд
- Преработка на биологични аквакултури
- Подобряване условията на труд
- Конкретни нужди по отношение на околната среда, измененията на климата и приспособяването и иновациите
- Насърчаване на преработката на биологични аквакултури
- Стимулиране на инвестиции, които осигуряват постигането на ресурсна ефективност, в т.ч. въвеждане на мерки за енергийна ефективност
- Модернизация на предприятията, която да намалява вредното въздействие върху околната среда – емисии на парникови газове, опасни вещества, намаляване на отпадъците, шум и т.н.
- Инвестиции за третиране и оползотворяване на отпадъците
- Разработване и/или внедряване на нови продукти, процеси, услуги, технологии; системи за управление на производство и/или организация, включително за предлагане на пазара

СЪПЪТСТВАЩИТЕ МЕРКИ ПО ОБЩАТА ПОЛИТИКА ПО РИБАРСТВОТО

- Подсигуряване на модерна материално-техническа база за изследванията, контрола и събирането на данни в областта на риболова, аквакултурата и хранителната верига

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

- Подобряване на софтуерните продукти на различните бази данни и обвързването им с възможност за комбинирано представяне на разрези от различни информационни масиви
- Конкретни нужди по отношение на околната среда, измененията на климата и приспособяването и иновациите
- Подсигуряване на модерна материално-техническа база за контрол по опазването на запасите
- Подсигуряване на модерна материално-техническа база и софтуерни приложения за събиране и обработване на данни относно влиянието върху околната среда, измененията на климата и приспособяването и иновациите

ОБЩ КОНТЕКСТ И ПРИНОС НА ПМДР 2014-2020 КЪМ СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ – И ПОСТИГАНЕТО НА ОПОР

Европа 2020 – стратегия за ускорен, устойчив и всеобхватен растеж - определя стратегическите виждания на Съюза за следващия програмен период. Тя дефинира целите и съответните резултати за Съюза с хоризонт 2020 г. Очаква се всички политики на Съюза (включително ИМП и ОПОР) да допринесат за целите и резултатите на Европа 2020.

Структурната политика в областта на Рибарството в следващия програмен период ще се регулира и в рамките на Общата стратегическа рамка, която определя стратегическото виждане на Съюза за използването на фондовете, подкрепящи Кохезионната политика, Политиката за развитие на селските райони и Политиките в областта на морското дело и риболова през следващия програмен период. В частност, ОСР определя 11 тематични цели (ТЦ), извлечени от целите на Европа 2020, за които се очаква да допринесат европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) – Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) в рамките на техните съответни области на действие. ОСР представлява общите стратегически насоки на Съюза за всички ЕСИФ през следващия програмен период.

ПМДР ще допринесе към следните тематични цели:

ТЦ3: Повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия и на селскостопанския сектор и на сектора на рибарството и аквакултурите;

ТЦ4) Подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори;

ТЦ6) Опазване на околната среда и ефективно използване на ресурсите

ТЦ8) Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

ТЦ 3:Подобряване на конкурентоспособността на МСП, земеделския сектор (ЕЗФРСР) и сектора на рибарството и аквакултурите (ЕФМДР)

Ключови действия за ЕФМДР:

- развитие на стопанската дейност, бизнес уменията и предприемачеството в секторите на рибарството и аквакултурите, така че да се повиши тяхната конкурентоспособност, жизнеспособност и устойчивост;
- въвеждане или разработване на нови или усъвършенствани продукти, процеси, технологии и системи за управление и организация на всички равнища от веригата на доставки в секторите на рибарството и аквакултурите, така че да се увеличи добавената стойност на продуктите от рибарството и аквакултурите и да се намалят производствените разходи;
- подобряване на организацията на пазара в секторите на рибарството и аквакултурите.

ТЦ 4: Подпомагане на прехода към нисковъглеродна икономика във всички сектори

Ключови действия за ЕФМДР:

- помощ за въвеждането на нисковъглеродни технологии и решения и увеличаване на енергийната ефективност на дейностите в секторите на рибарството и аквакултурите, включително риболовни плавателни съдове, пристанища, стопанства за аквакултури и преработка на продукти от рибарство и аквакултури.

ЕФМДР следва да подпомогне диверсификацията на рибарските дейности в други сектори от морската икономика и растежа на морската икономика, включително смекчаване на изменението на климата. При изготвянето на ПМДР са взети под внимание специфичните нужди във връзка със смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към тях.

ТЦ 6: Защита на околната среда и насърчаване на ресурсна ефективност

Ключови действия за ЕФМДР:

- инвестиции в прехода към екологично устойчиво рибарство в съответствие с целите на общата политика в областта на рибарството (ОПР)за експлоатиране на рибни запаси до максималния устойчив улов (МУУ) и премахване на изхвърлянето на улов;
- инвестиции в екологични иновации, като по-селективни риболовни уреди, и други иновации, които намаляват въздействието на рибарството и аквакултурите върху околната среда;
- инвестиции в аквакултурите с високо равнище на опазване на околната среда и осигуряване на услуги, свързани с околната среда;

11

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

- финансови инструменти, насочени към по-добро спазване на правилата на ОПР, по-добър контрол на рибарството и по-добро събиране и обхват на научни данни, свързани с ОПР;
- подпомагане на секторите на рибарството и аквакултурите в отговор на повишената осведоменост на потребителите, техните очаквания и интерес към продукти от устойчиви източници, добивани по начини, щадящи околната среда.

ТЦ 8: Насърчаване на заетостта и подпомагане на мобилността на работната сила

Ключови действия за ЕФМДР

- помощ за разкриване на работни места в рибарските общности чрез повишаване на добавената стойност на риболовните дейности и продукти;
- помощ за диверсификация в рибарските общности чрез създаване на алтернативни работни места в местната икономика, по-специално в други морски сектори.

Действията, подпомагани от ЕФМДР по тази тематична цел, ще се реализират основно чрез водено от общностите местно развитие и ще допринасят за социалното приобщаване на рибарските общности.

През септември 2012 г. ЕК публикува Комуникация относно син растеж - дългосрочна стратегия в подкрепа на растежа в морския сектор като цяло¹. Синият растеж е насочен към дейности, които за България имат потенциал за развитие в сферите на:

- крайбрежен туризъм;
- морски транспорт на къси разстояния;
- обезсоляване;
- използване на морските ресурси във фармацевтичната и козметичната индустрия и др.

1

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

ОПИСАНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ПМДР 2014-20

Стратегията на ПМДР е осъществява основните пет приоритети на Съюза за рибарството и аквакултурите, които отразяват съответните тематични цели на общата стратегическа рамка (ОСР). Заложеният стратегически избор на специфични цели по всеки приоритет отразява специфичните нужди на страната, идентифицирани от анализа на силните слабите страни, възможностите и заплахите. Съобразено е също така становището на ЕК по отношение на заложените приоритети и мерки в представения вариант на Споразумението за партньорство, както и Становището на Икономическия и Социален съвет по приоритети и политики за усвояване на средствата от фондовете на Европейския Съюз в България през периода 2014 – 2020 г., в т.ч. на ЕФМДР. Що се отнася до аквакултурите, конкретните цели трябва да подпомагат и да са съвместими с приоритетите, определени в Многогодишния национален стратегически план за развитието на аквакултурите. Програмата трябва да може да свърже показателите за резултати с тези конкретни цели и да определи задания, които да се постигнат.

Общата цел на намесата е постигането на динамично и устойчиво развитие на рибното стопанство на страната в периода 2014-2020 г.

Определяните на конкретните цели, които ще допринесат за тази цел, са посочени в рамките на Приоритетите на Съюза:

Приоритет на Съюза 1: Насърчаване на устойчиви, отличаващи се с ефективно използване на ресурсите рибарство и аквакултури, включително свързаното с тях преработване

Основната заложена специфична цел по този приоритет е **Насърчаване преминаването към максимален устойчив улов, постепенно премахване на изхвърлянията, ограничаване на въздействието на риболова върху морската среда и приспособяване на риболова към опазването на видовете**. Тази специфична цел съответства на най-важната цел на финансирането по ЕФМДР през периода 2014-20, която подкрепи осъществяването на реформата в Общата политика в областта на рибарството (ОПОР) - преход към устойчивост на околната среда е основният, непосредствен приоритет. Това означава преминаване към риболов, който постига максимално устойчив улов и дава възможност за постепенното прекратяване на изхвърлянето на улов.

За устойчивото развитие на риболова наборът от мерки адресира очерталия се структурен проблем, изразяващ се в наличието на голям дял бездействащи и неоползотворени плавателни съдове в българския риболовен флот (повечето съдове, или не се използват или не се използват пълноценно, като се има предвид слабата икономическа производителност и енергийна ефективност на българския флот.). Предвижда се това да се постигне с мерки за временно или окончателно преустановяване на риболовната дейност. От друга страна, за да се подпомогне и запази дори и малкият риболовен флот на страната, и да се подобри състоянието на корабите, в бъдещия програмен период следва да бъдат включени мерки за инвестиции

13

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

водещи до намаляване на емисиите на замърсители или парникови газове и увеличаване на енергийната ефективност на борда на корабите, с оглед подобряване на условията на труд и на екологичната пригодност. Помощта за замяна на двигателите с по-ефективни, едновременно ще повиши конкурентоспособността на рибарите и ще способства за забавяне на климатичните промени чрез намалено отделяне на парникови газове в атмосферата. Инвестициите в машини и съоръжения за сортиране, заготовка и обработка на улова на корабите допълнително ще увеличи конкурентоспособността на флота заради по-високата добавена стойност на продукцията спрямо литър гориво, получена още в рамките на Черно море. Това ще спомогне и за намаляване на загубите на борда на корабите заради предотвратяване развалянето на уловената риба поради неочаквани затруднения възникнали в морето и намаляване на изхвърлянията. Постигнатата по-повишена производителност на литър гориво ще позволи повишаване печалбата, а оттам и на рибарското възнаграждение, което заедно с подобрените условия на труд ще увеличат привлекателността на работните места в сектор риболов. Мерки, въвеждащи нисковъглеродни технологии и решения и увеличаване на енергийната ефективност на дейностите в секторите на рибарството и аквакултурите и преработка на продукти от рибарство и аквакултури, пристанища, подкрепени от другата дефинирана специфична цел по този приоритет - **Смекчаване на последствията от изменението на климата**, ще надградят и увеличават очаквания ефект.

Подкрепата за мерки за иновации в рибарството с цел разработване и внедряване на нови технически или организационни знания, включително по-добри риболовни техники и по-висока избирателност на риболовните уреди, които водят до намаляване на въздействието от риболовните дейности върху околната среда или спомагат за по-устойчиво използване на морските биологични ресурси, ще насърчи опазването на морските екосистеми и в средносрочен план – възможностите за риболов. Помощта за подобряване на селективността на рибарските уреди и съоръжения ще намали и количествата на нежелания улов. Усилията от страна на рибарите ще бъдат подпомогнати от съветите и консултациите чрез партньорствата (чл.29), предвидени по другите специфични цели на Програмата; допълнително популяризиране и промотиране може да бъде постигнато и чрез дейността на Местните групи за дейност в областта на рибарството (МГДОР) - при изпълнението на стратегиите за местно развитие, както и чрез местни общи проекти за създаване на изкуствени хабитати (например почистване на дъното) в Черно Море и Дунав след предварително съгласуване с научната общност и МОСВ.

Интервенциите по втората подцел **„Услуги за околната среда и биологично производство“** за насърчаване предоставянето на екологични услуги от стопанствата следва да обогатят с биологична продукция асортимента на предлаганите риба и рибни продукти, както и да компенсират тези стопанства за аквакултура, които поради естеството на ползваната от тях екстензивна или полуинтензивна технология за производство предоставят екосистемни услуги, включително свързани с опазването на видовото биоразнообразие. Инициативи, насочени към придобиването и разпространяването на данни и информация за защитата и

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

възстановяването на морското биоразнообразие и екосистеми, са много важни и следователно те трябва да бъдат подкрепяни.

Дейностите в изпълнение на мерките за **Инвестиции за подобряване на инфраструктурата в рибарски пристанища, кейове за разтоварване и покрити лодкостоянки** ще позволят укрепването на пазарната позиция и конкурентоспособността особено на по-малките риболовци в Черно Море и р. Дунав. Мярката е многоцелева. Модернизирането на пристанищата и лодкостоянките за целите на първа продажба, сортирането, заготовката, складирането на продукцията - включително на нежелания улов, не само ще добави стойност към уловите, но и ще повиши силата на риболовците при търговските преговори с по-големите икономически оператори в търговията на едро. Подобряването на рибарската инфраструктура е ключово за ефективното функциониране на организации на производителите в рибарството, тъй като дава инфраструктурата за осъществяването на общи дейности по складирането и маркетинга на риба и рибни продукти, които се подкрепят в рамките на трета цел на стратегията за Добавяне на стойност и подобряване предлагането на пазара.

Съоръжаването на предварително определени пристанища и лодкостоянки за целите на поддръжката и ремонта на рибарски съдове допълнително ще допринесе за конкурентността на малките риболовци, като и за поддържането на безопасни условия на труд в морския и вътрешния риболов на страната.

Благоустрояването на прилежащите около пристанищата територии и съоръжаването на предварително идентифицирани пристанища и лодкостоянки за целите на туризма, включително за целите на рибарския туризъм, ще подкрепи усилията по втората подцел за разнообразяване на дейността на риболовците.

Част от дейностите по изпълнение на тази мярка могат да бъдат подкрепени от дейности финансирани от ЕФРР и ЕЗФРСР, ако са предвидени като интервенции в съответните програми. Възможна алтернатива е и финансирането на такива дейности на основата на мултифондово финансиране по ВОМР за целите на местните стратегии за развитие на МГДОР.

Специфичните цели, мерки и дейности по този приоритет изключително подкрепят синия и зеления растеж.

Приоритет на Съюза 2: Стимулиране на иновативни, конкурентноспособни и основани на знания рибарство и аквакултури, включително свързаното с тях преработване

Подкрепата по първата специфична цел за **Насърчаване на конкурентноспособно рибарство** ще включи главни мерки като Иновации в рибарството, целящи разработването или въвеждането на нови или значително подобрени продукти на риболова, нови или подобрени процеси и техники, нови или подобрени системи за управление и организация, включително на етапа на преработването и предлагането на пазара.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

Предвидените консултантски услуги за проучвания за осъществимост с оглед оценяване жизнеспособността на проектите, за предоставяне на професионални консултации по бизнес стратегии и стратегии за предлагане на пазара и по въпросите на екологичната устойчивост са друг елемент на предложения стратегически пакет. Съветническите услуги и консултациите следва да се извършват от квалифицирани организации, гарантиращи качеството на предложените съвети и чиято дейност е наблюдавана и контролирана съвместно от браншовите организации в рибното стопанство и ИАРА, в качеството ѝ на Управляващ орган на програмата. Ще се насърчава включването на научно-развойни звена, организации, предлагащи съветнически услуги и консултации и стопанствата за аквакултура и риболовците, и/или признати техни организации на производители в работеща мрежа за обмяна на информация, добри практики и трансфера на иновации с перспектива включването в мрежата ФАРНЕТ на ЕС.

За да се увеличава привлекателността на сектора трябва да бъдат насърчавани действия, даващи възможност за придобиване на нови умения, улесняващи диверсификацията и създаването на работни места, особено в райони, зависещи от риболова, както и действия, свързани със здравето, безопасността и хигиената. Подкрепата за разнообразяване на дейността на риболовците ще позволи на собствениците на малки крайбрежни съдове да стартират дейности извън търговския риболов (промишления риболов), основно свързани с предоставянето на екологични услуги, образователни дейности или туризъм. Помощта ще допринесе за реструктурирането на рибарския флот и повишаването на общата му ефективност, измерена чрез показателя „дни на море“. Същевременно ще се насърчи създаване на нови работни места в селските райони и диверсифициране на местната икономика, а оттам оживяване на рибарските райони, демографската им структура, покупателната им способност и потенциала им за икономическо развитие. Предвиждат се и мерки за модернизация на дребномащабни крайбрежни риболовни кораби, за да бъдат пренасочени към дейности извън търговския риболов, както и дейности по преквалификация, изисквани във връзка с новосъздадените предприятия.

Помощта по мярката за Добавяне на стойност и подобряване предлагането на пазара ще се предоставя за придобиването на по-висока производителност от преработвателните предприятия, добавяне на стойност към продукцията, включително чрез обработка/преработка на биологична продукция, за възможности за директни продажби, по-добра енергийна ефективност, оползотворяване на отпадъците, подобряване условията на труд.

Подпомагане за започване на дейност от млади рибари е мярка, която силно се препоръчва от ИСС за България, особено в светлината на младежката безработица, но следва да се подложи на консултация за нейното прилагане от ТРГ.

Помощта по Втората цел за постигане на **конкурентоспособно развитие на аквакултурата** са насочени основно към модернизиране на стопанствата и за добавяне на стойност, за разнообразяване на дейността им и за насърчаване на предоставяните от тях екологични услуги.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

В областта на аквакултурите България е използвала значителни суми от определените ѝ в ЕФР за подкрепа на инвестиции в сектора, основно за създаването на нови ферми. Изглежда обаче, че иновативните технологии, които са ключ към подобряване общата ефективност на сектора, не са в достатъчен обем – реализирани са твърде малко инвестиции за разширяване и модернизиране на съществуващи ферми или за диверсификация на производството на нови видове. Този въпрос е адресиран чрез новия национален стратегически план за аквакултурите, съответстващ на Ръководството, прието от Комисията на 29 април 2013 г. Новата оперативна програма по ЕФМДР въз основа на анализа на сегашната и бъдеща икономическа жизнеспособност и устойчивост на околната среда в сектора, както и степента, до която ЕФМДР може да бъде използван, има за задача да се премахнат пречките, спъващи бъдещото развитие на аквакултурите. Важно е обществената подкрепа за сектора да допринесе за инвестиции, които са финансово и икономически жизнеспособни и които не създават прекалено голямо по обем производство на определени видове.

Дейностите по създаване и модернизиране на стопанствата ще отговорят на разнообразните нужди на стопанствата за аквакултура в топли и студени сладки води, както и на иновативните стопанства, които оперират със солени води. Подпомагането ще обхваща всички видове инвестиционни дейности, свързани с подобряване на производствената ефективност – включително чрез добавянето на стойност на продукцията, ресурсната – включително енергийна ефективност и оползотворяването на отпадъци, за подобряване условията на труд вътре в стопанствата, за опазване на общественото здраве и здравето на животните и хуманното отношение към тях, за благоустрояването на прилежащите терени включително за защита срещу загуби на продукцията от хищници и браконieri. Ще се подпомагат и тези инвестиции, които са необходими на стопанствата, за да преминат към екологосъобразни производства, както и инвестиции за специализирана преработка на продукцията от стопанствата, участващи в схеми за биологична продукция. Предвижда се и възможност за увеличаване на потенциала на обектите за производство на аквакултури чрез подобряването и разработването на помощни съоръжения и инфраструктури, необходими за увеличаване на потенциала на обектите за производство на аквакултури.

Основна мярка в рамките на тази подцел е подкрепата на иновациите в аквакултурата, в т.ч.: за развиване на технически иновации или знания в областта на аквакултурите, които водят по-специално до понижаване на въздействието върху околната среда, насърчаване на по-устойчиво използване на ресурсите, подобряване на хуманното отношение към животните, улесняване на нови, устойчиви производствени методи; за разработване или въвеждане на пазара на нови или значително подобрени продукти, нови видове аквакултури с добър пазарен потенциал, нови или подобрени процеси, нови или подобрени системи за управление и организация; за проучване на техническата или икономическата осъществимост на иновациите, продуктите или процесите.

Програмата ще осигури възможност за нови форми на доход и добавена стойност в аквакултурите чрез добавяне на стойност към продуктите на аквакултурите, като например се

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

подпомагат предприятията за аквакултури да извършват преработване, предлагане на пазара и пряка продажба преди всичко на собствената си продукция; диверсификация на дохода на предприятията за аквакултури чрез развиването на допълнителни дейности, различни от аквакултурите.

Много важен акцент е увеличаване на подкрепата за преработване на продуктите на аквакултурите.

ПМДР 2014-2020 предвижда оказването на подкрепа за стартиращи МСП в областта на сладководната и соленоводната аквакултура. За да се подсигури спазването на необходимите стандарти за дейността от навлизащите предприемачи без доказани квалификации или професионален опит, е необходимо да се разработят информационно-консултативни пакети за предприемачите, които да ги въведат в действащата нормативна база, както и в административно-контролната организация на сектора. Тези пакети от услуги следва да съдържат и ориентация по отношение необходимите дейности, съоръжения и технологични промени за опазване на околната среда, както и ориентацията относно възможностите и условията за подпомагане по ПМДР 2014-2020 г.

В допълнение на основния пакет от услуги може да се разработват допълнителни модули за консултиране/придобиване на допълнителни умения и квалификации свързани с оползотворяването на отпадъците, ресурсната и енергийната ефективност, стартирането на допълнителна дейност извън риболова или аквакултурата. Пакетите могат да съдържат и кратко описание на последни изобретения и иновации, очакваните икономически, социални и екологични параметри при внедряването им, както и насоки и разчети по тяхното внедряване.

По тази цел, в условията на сътрудничество следва да се подпомага и тестването в работна среда на иновациите и изобретенията.

Някои от дейностите за повишаване на квалификациите и управленските умения на стопаните, включително чрез подхода „учене през целия живот“, ще могат да бъдат финансирани и чрез интервенциите по ЕСФ, ако това е заложено в конкретните програми.

Интервенциите за разнообразяване дейността на стопанствата извън рибовъдството предвиждат инвестиционна подкрепа за стартирането на новата дейност, като в случаите, при които ще се развива туризъм, помощта ще обхваща и благоустрояване на стопанствата и облагородяване на прилежащите територии за целите на организиран и инцидентен уикенд-туризъм.

Предоставя се и възможност за застраховане на запасите от аквакултури с оглед предотвратяване на загуби от неблагоприятни природни и други събития.

По отношение на **новата пазарна политика** и интеграцията на финансирането за общата организация на пазара (ООП) по споделеното управление, стратегия трябва да поощри и подпомогне създаването на организации на производителите в секторите риболовство и

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

аквакултура, които, след като бъдат създадени, ще бъдат в състояние да се възползват от фонда, което да им даде възможност по-добре да управляват дейността си и по-добре да продават своята продукция от една страна и да насърчават отговорната консумация и по-добра информираност за продуктите – от друга страна. В тази връзка, е въведен един нов инструмент – План за производство и предлагане на пазара. По подобен начин би могла да се установи синергия и с други съществени компоненти на новата ООП като пазарни стандарти, етикетиране и т.н. и подкрепящи актьори по ценовата верига, които да засилят добавената стойност на риболовните продукти и тази на аквакултурите на ЕС.

Успешната дейност на организациите за производители зависи както от наличието на места за първи продажби и складови мощности, така и от наличието на пълна пазарна информация и възможността за осъществяване на общи промоционални и рекламни кампании на българския пазар. Предвижда се подпомагане за такива дейности, както в рамките на интервенциите на член 71, така и в рамките на заданията финансирани по Техническата помощ на програмата.

Приоритет на Съюза 3: Насърчаване на прилагането на ОПОР чрез преследване на специфични цели

Интервенциите по специфичните цели на този приоритет следва да подсилят висококачествено събиране и анализ на данни, на ефективна система на контрол, проверка и правоприлагане и ще позволят спазването в България на минимални стандарти при провеждането на мониторинга и контрола за целите на ОПОР.

Чрез интервенциите ще се подсилят, че България разполага с необходимия човешки и технически капацитет за извършването на заложените мониторинг и контрол съгласно разпоредбите на ГЛАВА 6 от Регламента за ЕФМДР .

Така ще се отговори на идентифицираните нужди при SWOT анализа от подсиляване на модерна материално-техническа база за изследванията, контрола и събирането на данни в областта на риболова, аквакултурата и хранителната верига, и подобряване на софтуерните продукти на различните бази данни и обвързването им с възможност за комбинирано представяне на разрези от различни информационни масиви.

Приоритет на Съюза 4 Повишаване на заетостта и териториалното сближаване

Интервенциите за развитие на рибарските райони ще позволят фокусирането на допълнителни ресурси в районите на България, в които рибното стопанство има значим дял в местната икономика, генерира значителна заетост или генерира потенциал за развитието на специфичен риболовен туризъм.

Рибарските райони на България спадат към селските райони на страната, както са дефинирани за целите на Програмата за развитие на селските райони, финансирана от ЕЗФРСР в периода 2014-2020 г. Тези райони са с влошена социално-икономическа характеристика и се нуждаят от допълнителен организационен капацитет, който да мобилизира местните човешки ресурси към

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

догонване на по-развитите райони в постигане на приемливи социално-икономически показатели за развитие.

Местните инициативни рибарски групи (МИРГ), чиито обединяващи изпълнители са Местните инициативни рибарски групи (МИРГ) ще се прилага на база разбирането, че стратегиите за местно развитие са по-ефективни и ефикасни, ако се изготвят и прилагат на местно ниво от местните участници (подход „отдолу-нагоре”). За постигане на целта за ефективност и ефикасност на стратегиите е необходимо да са налични ясни и прозрачни процедури, както и адекватна подкрепа от страна на съответните администрации за прилагане на подхода и разпространение на добрите практики.

Местните инициативни рибарски групи (МИРГ) могат да заложат разнообразни мерки или комбинации от мерки в своите местни стратегии за развитие, с които да подпомагат местното развитие чрез подпомагане на местните рибарски общности. Тези мерки могат бъдат и от типа меки мерки за проучвания, информиране, обучение, и насърчаване към общи дейности на местните общности, или инвестиционни мерки, включително свързани с изграждането на обща инфраструктура за целите на риболова, риболовния туризъм, складирането на пазарната реализация на местната продукция от риболова и аквакултурата, и дори – след санкция от МОСВ – с почистването на райони и участъци от Дунав и Черно Море, и/или създаването на изкуствени хабитати в морето за устойчиво развитие на местния риболов и аквакултура и рибарския туризъм.

Широкият обхват на възможните интервенции по стратегиите на МИРГ предопределя необходимостта тези стратегии да се възползват от възможността за мултифондово съфинансиране в периода 2014-2020 и от останалите ЕСИФ, особено от ЕСФ (за обучение и учене през целия живот), ЕЗФРСР (базова инфраструктура и инфраструктура за развитието на туризма, инфраструктура за защита от бедствия и аварии), и донякъде ЕФРР (особено по отношение модернизирването на инфраструктурата за риболов и първи продажби на риба и рибни продукти – лодкостоянки и малки пристанища с местно значение, както и за инфраструктура за защита от бедствия и аварии). Предвид факта че рибарските райони съвпадат с покритието на селските райони, в които могат да оперират МИГ по Подхода ЛИДЕР на ЕЗФРСР, в някои от селските райони на страната е възможно мултифондовото финансиране от ЕЗФРСР и ЕФМДР на единна МИГ, която да развива и местното риболовство и аквакултура, както и предлагането на пазара на риба и рибни продукти, в рамките на единна стратегия за местно развитие.

МИРГ могат да бъдат особено полезни за мобилизирането на местните общности за изпълнението на общи цели, ако за изпълнението на заложените в стратегиите им меки мерки е подсигурено участието им в национална мрежа и чрез нея – в европейска мрежа за обмен на знания, идеи и добри практики, които да се ползват като иновации в рибарските райони на България.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

При наличието на изградени партньорства с научно-развойните звена в областта на риболова в Черно Море и Дунав, както и в областта на аквакултурата, МИРГ биха били полезни и при бързия и организиран трансфер на иновации в местния риболов и местните стопанства за аквакултура.

Изграждането на партньорства между МИРГ и организациите на производителите в сектора също значително ще увеличи ползите от трансфера на информация, знания и иновации, като в същото време ще увеличи доверието в МИРГ като предпоставка за по-мощно мобилизиране на местните общности за целите на местното социално-икономическо развитие.

Осъществяването на общи проекти за сътрудничество със сходни МИРГ/установени партньорски мрежи от страни членки на Общността особено по поречието на река Дунав и северната част на Черно Море също би било от голямо значение за устойчивото социално-икономическо развитие на граничните рибарски райони на България.

Дейностите в изпълнение на петата подцел ще допринесат пряко за приобщаващ растеж, но и непряко за интелигентен растеж и зелен растеж особено предвид заложеното участие на МГДОР в мрежи партньорства за обмен на информация и добри практики, както и участието им в партньорства с научно-развойни звена и организации на производители.

Значима организационна и популяризираща роля в дейностите за трансфер на знания и иновации по всички специфични цели могат да изпълняват и МИРГ, финансирани в изпълнение на ВОМР, при условие че установят работещи контакти с партньорите и включат такива дейности в стратегиите си за местно развитие. МИРГ биха били много подходящи при популяризирането и информиране на местните предприемачи и населението за подходящото поведение и ползването на подходящи технологии, способстващи адаптирането към климатичните промени, опазването на околната среда и биоразнообразието и т.н.

В долната таблица е представена логиката на интервенция на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г., която включва основните приоритети на стратегията на програмата, специфичните цели и описание на главните мерки, приносят им към тематичните цели на ОСП, както и предложение за финансово разпределение на средствата по програмата.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРОГРАМАТА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО (2014-2020)

	Специфична цел	Мерки	Чл. на ЕФМДР	Тематична цел/цели на ОСР	Дял на алокираните финансови средства	Забележка
1	Приоритет на Съюза 1: Насърчаване на устойчиви, отличаващи се с ефективно използване на ресурсите рибарство и аквакултури, включително свързаното с тях преработване					
1.1	Насърчаване преминаването към максимален устойчив улов, постепенно премахване на изхвърлянията, Ограничаване на въздействието на риболова върху морската среда и приспособяване на риболова към опазването на видовете			6 и 4	22.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*

Инвестиране в устойчиво рибарство

1.1.1		Иновации в рибарството с цел разработване и внедряване на нови технически или организационни знания, включително по-добри риболовни техники и по-висока избирателност на риболовните уреди, които водят до намаляване на въздействието от риболовните дейности върху околната среда или спомагат за по-устойчиво използване на морските биологични ресурси	Чл.28 Чл. 36	6	4.00%	
1.1.2		Окончателно прекратяване на риболовни дейности	Чл.33Б	6	3.00%	
1.1.3		Инвестициите за: подобряване на безопасността; намаляване на емисиите на замърсители или парникови газове и увеличаване на енергийната ефективност на борда на корабите, с оглед подобряване на условията на труд и на екологичната пригодност	Чл. 37	6	3.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

1.1.5		Инвестиции за подобряване на инфраструктурата в рибарски пристанища, кейове за разтоварване и покрити лодкостоянки	Чл.41 Чл.42	6	12.00%	
1.2.	Смекчаване на последствията от изменението на климата			4	3.00%	
1.2.1		Въвеждане на нисковъглеродни технологии и решения и увеличаване на енергийната ефективност на дейностите в секторите на рибарството и аквакултурите, включително риболовни кораби, пристанища, стопанства за аквакултури и преработка на продукти от рибарство и аквакултури	Чл.39, чл. 28, чл. 41, чл. 72	4	3.00%	
1.3	Услуги за околната среда и биологично производство			6	3.00%	
1.4.1.		Предоставяне на екологични услуги -Преминаване към схеми по управление на околната среда и одитиране и към биологични аквакултури Аквакултури, осигуряващи услуги за ОС	Чл. 53 Чл. 54	6	3.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

2	Приоритет на Съюза 2: Стимулиране на иновативни, конкурентноспособни и основани на знания рибарство и аквакултури, включително свързаното с тях преработване					
2.1	Насърчаване на конкурентноспособно рибарство			3	14.00%	
2.1.1.		Иновации в рибарството , целящи разработването или въвеждането на нови или значително подобрени продукти на риболова, нови или подобрени процеси и техники, нови или подобрени системи за управление и организация, включително на етапа на преработването и предлагането на пазара	Чл.28	3 , 6 и 8	2.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

2.1.3.	Улесняване на диверсификацията и създаването на работни места чрез новосъздадени предприятия извън търговския риболов Модернизация на дребномащабни крайбрежни риболовни кораби, за да бъдат пренасочени към дейности извън търговския риболов Дейности по преквалификация, изисквани във връзка с новосъздадените предприятия по буква	чл. 32	8	2.50%	Подлежи на дискусия
2.1.5.	Диверсификацията на доходите на рибарите чрез развиване на допълнителни дейности извън сектора на рибарството, като например предоставяне на екологични услуги, образователни дейности или туризъм	чл. 32а	3 и 8	2.00%	Препоръка по Становището на ИСС
2.1.6.	Здраве и безопасност инвестиции на борда на корабите или инвестиции в индивидуално оборудване за безопасност	Член 33	3	1.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*

Инвестиране в устойчиво рибарство

2.1.7		Добавена стойност и качество на продуктите преработване, предлагане на пазара и пряка продажба на собствения си уловноваторски инвестиции на борда на корабите, които водят до подобряване на качеството на продуктите на риболова	чл. 40	3	1.50%	
2.1.8		Преработване на продуктите на риболова	Чл. 72	3, 6 и 8	5.00%	
2.2.	Насърчаване на конкурентоспособни аквакултури			3, 6 и 8	34.1%	
2.2.1.		Иновации в аквакултурата, в т.ч.: а) развиване на технически иновации или знания в областта на аквакултурите, които водят по-специално до понижаване на въздействието върху околната среда, насърчаване на по-устойчиво използване на ресурсите, подобряване на хуманното отношение към	чл.45	6 и 3	2.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*

Инвестиране в устойчиво рибарство

		<p>животните, улесняване на нови, устойчиви производствени методи;</p> <p>б) разработване или въвеждане на пазара на нови или значително подобрени продукти, нови видове аквакултури с добър пазарен потенциал, нови или подобрени процеси, нови или подобрени системи за управление и организация;</p> <p>в) проучване на техническата или икономическата осъществимост на иновациите, продуктите или процесите.</p>				
2.2.2		<p>Производствени инвестиции в аквакултурите, вкл.</p> <p>а) продуктивни инвестиции в аквакултурите;</p> <p>б) диверсификацията на производството на аквакултури и на отглежданите видове;</p> <p>в) осъвременяването на обектите за аквакултури, включително подобряването на условията на труд и</p>	Чл.46	3	25.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*

Инвестиране в устойчиво рибарство

безопасност за работещите в сектора;

г) подобряването и осъвременяването, свързани със здравето на животните и хуманното отношение към тях, включително закупуване на оборудване за предпазване на стопанствата от диви хищници;

д) намаляването на отрицателното въздействие или повишаването на положителното въздействие върху околната среда, както и подобряването на ефективното използване на ресурсите;

е) инвестициите в повишаване на качеството на продуктите на аквакултурите;

ж) възстановяването на наличните изкуствени водоеми или лагуни, използвани за производство на аквакултури, чрез премахване на утайките или евентуални мерки, насочени към предотвратяване на

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

		отлагането на утайки.				
2.2.3		<p>Нови форми на доход и добавена стойност в аквакултурите</p> <p>а) добавяне на стойност към продуктите на аквакултурите, като например се подпомагат предприятията за аквакултури да извършват преработване, предлагане на пазара и пряка продажба преди всичко на собствената си продукция;</p> <p>б) диверсификация на дохода на предприятията за аквакултури чрез развиването на допълнителни дейности, различни от аквакултурите.</p>	Чл. 47	3 и 8	2.00%	
2.2.4.		Застраховане на запасите от аквакултури	Чл. 57	3	0.1%	Ако се прецени, може да не се прилага
2.2.5		Преработване на продуктите на аквакултурите	Чл. 72	6 и 3	5.00%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

2.3	Даване на правомощия на производителите и осигуряване на по-добра координация по веригата на стойността			3 и 8	4.50%	
2.3.2.		Планове за производство и предлагане на пазара	Чл. 69	3	1.00%	
2.3.4.		Мерки за предлагане на пазара, в т.ч.: Създаване и подкрепяне дейността на организации на производители Провеждане на таргетирани промоционални и рекламни кампании	Чл.71	3	1.50%	
2.3.5.		Преработване на продуктите на риболова и аквакултурите	Чл. 72	3 и 8	1.50%	
3	Приоритет на Съюза 3: Насърчаване на прилагането на ОПОР чрез преследване на специфични цели					
3.1.	Осигуряване на съответно висококачествено събиране и анализ на данни	Събиране и анализ на данни	Чл. 79	6	2.50%	
3.2.	Осигуряване на ефективна система на контрол, проверка и	Контрол, проверка и правоприлагане	Чл. 78	6	2.50%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

	правоприлагане					
4	Приоритет на Съюза 4 Повишаване на заетостта и териториалното сближаване					
4.1.	Повишаване на растежа, заетостта и териториалното сближаване в рибарските райони	Помощ за воденото от общностите местно развитие		3, 4, 6, 8	5%	Преди да се разработи окончателно трябва да се прецени дали да не се прилагат заедно с МИГ-овете по ПРСР с цел да се спести ресурс както финансов, така и човешки и административен. А тъй като най-вероятно ще има териториално припокриване на селските с рибарските райони, чрез общи действия ще има полза и за двете общности
4.1.1.		Интегрирани стратегии за местно развитие	Чл.61	3 и 8	1.00%	
4.1.2.		Местни групи за действие в областта на рибарството (МГДОР)	Чл.62	8	0.40%	
4.1.3.		Изпълнение на стратегиите за местно развитие	Чл.65	3 и 8	3,5%	
4.2.	Засилване на местното и международно сътрудничество	Дейности по сътрудничество	Чл.66	3, 4, 6, 8	0.10%	
5	Приоритет на Съюза 5: Укрепване на прилагането на Интегрираната морска политика					

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*

Инвестиране в устойчиво рибарство

5	Подкрепа на интегрираното морско наблюдение	Подкрепа на действия, които позволяват принос за постигане на целите на интегрираното морско наблюдение (IMS) и по-специално за изпълнението на целите на общата среда за обмен на информация (CISE		6		
6	Насърчаване на опазването на морската среда	Защита на морската среда, по-специално на биологичното й разнообразие и на морските защитени територии като обектите по „Натура 2000“ и в съответствие със задълженията, установени в директиви 92/43 и 2009/14		6		
7	Техническа помощ				6%	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

В долната таблица е направено първоначално предложение на възможни мерки, които се предвиждат от Регламента за подкрепа на мерки по програмата, но се счита, че не е необходимо да бъдат включени в програмата с оглед фокусиране на интервенциите при ограничените финансови средства.

Таблица 1 Мерки по членове на ЕФМДР, които се предлага да не се прилагат в Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.

Глава Рибарство		
Членове от ЕФМДР, които не се прилагат директно като мерки или са пренасочени към друга глава	Обосновка	Забележка
Чл.29 Консултантски услуги	Ще бъдат обхванати от дейности по ТП, както и от дейности по стратегията на МИРГ	Възможност да останат като мярка в тази глава
Чл.30 Партньорства между учени и рибари		
Чл.31 Насърчаване на човешкия капитал и социалния диалог		
Чл. 32b Подпомагане започването на дейност от млади рибари	Много ниска степен на подпомагане (15%), няма да има интерес - и в настоящия период няма интерес	
Чл. 34 Подпомагане на системи на прехвърляеми риболовни концесии на ОПОР или нови системи адаптиращи риболовните дейности към възможностите за риболов		
Чл. 35 Подпомагане на прилагането на мерки за опазване по ОПОР и мерки за регулиране, свързани с риболова по Натура 2000 и рамковата Директива за морското дело	В настоящия период няма интерес към прилагане на подобни мерки. Въпреки всичко, непряко те ще се прилагат чрез мерките за Иновации и за	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

<p>Чл. 38 Опазване и възстановяване на морското биоразнообразие и екосистеми в рамките на устойчивите риболовни дейности</p>	<p>Инвестиции на борда, при които ще има инвестиции, свързани с ограничаване на въздействието на риболова върху морската с</p>	
<p>Чл. 42 Риболов във вътрешни водоеми, флора и фауна във вътрешни водоеми</p>	<p>Подпомагането на риболова във вътрешни водоеми ще се прилага чрез съответните мерки в рибарството. Освен това, в настоящия период няма интерес по тази мярка. Алокирането на средства по мярка, по която в настоящия програмен период няма интерес повишава риска за усвояване на средства и неизпълнение на програмата</p>	

Глава Аквакултури

<p>Членове от ЕФМДР, които не се прилагат директно като мерки или са пренасочени към друга глава</p>	<p>Обосновка</p>	<p>Забележка</p>
<p>Чл. 48 Услуги по управление, възстановяване и консултантски услуги за стопанствата за аквакултури</p>	<p>могат да бъдат обхванати от дейности по ТП, както и от дейности по стратегията на МИРГ</p>	<p>Възможност да останат като мярка в тази глава</p>
<p>Чл.49 Насърчаване на човешкия капитал и създаването на мрежи</p>		
<p>Чл. 50 Увеличаване на потенциала на обектите за производство на аквакултури</p>	<p>Помощта не е насочена към съществуващите обекти, а към подпомагане на инфраструктурата само на новосъздаващите се или разширяващи се обекти. По ОПРСР има доста проекти, свързани с увеличаване на капацитета и съществува опасност от постигане на свързкапацитет. Има вариант</p>	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

		разширяване на производството да е допустимо по мярка Производствени инвестиции в аквакултури	
Чл. 53 Преминване към схеми по управление на околната среда и одитиране и към биологични аквакултури, пар.1, буква б)		Не се очаква да им интерес към този тип подпомагане. Същевременно за подобряване на околната среда ще се прилага чл.54	
Чл. 55 Мерки за опазване на общественото здраве		От една страна, поради ограничения ресурс по програмата, целта е да помощта да се фокусира там, където ще има най-много потенциални бенефициенти и същевременно най-голям ефект, а видон от настоящия период, към подобни мерки интерес липсва. От друга страна	
Чл. 56 Мерки за здравето на животните и хуманното отношение към тях			

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1: Описание на мерките по предложението за Регламент относно ЕФМДР

№ на разпоредбата в Регламента за ЕФМДР	Мерки за подпомагане по Регламента за ЕФМДР	Описание
Устойчиво развитие на рибарството		
Чл. 28	Иновации	Подпомагане на проекти, целящи разработването или въвеждането на нови или значително подобрени продукти на риболова, нови или подобрени процеси и техники, нови или подобрени системи за управление и организация, включително на етапа на преработването и предлагането на пазара.
Чл. 29	Консултантски услуги	Подпомагане на проучвания за осъществимост с оглед оценяване жизнеспособността на проектите; предоставяне на професионални консултации по бизнес стратегии и стратегии за предлагане на пазара; предоставяне на професионални консултации по въпросите на екологичната устойчивост.
Чл. 30	Партньорства между учени и рибари	Подпомагане на създаването на мрежа, състояща се от един или повече независими научни органи и рибари или една или повече рибарски организации; Дейности, извършвани от мрежата (събиране на данни, проучвания, пилотни проекти, разпространение на знания, включително семинари, и най-добри практики).
Чл. 31	Насърчаване на човешкия капитал и социалния диалог	Подпомагане на ученето през целия живот, разпространението на знания в икономическата, техническата, регулаторната и научната област и на иновативни практики, придобиването на нови професионални умения; работата в мрежа и обмена на опит и най-добри практики между заинтересованите страни; насърчаването на социалния диалог на национално, регионално и местно равнище с участието на рибари и други заинтересовани страни.
Чл. 32	Улесняване на диверсификацията и създаване на работни места	Подпомагане на новосъздадени предприятия извън търговския риболов; модернизация на дребномащабни крайбрежни риболовни кораби, за да бъдат пренасочени към дейности извън търговския риболов; дейности

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

		по преквалификация, изисквани във връзка с новосъздадените предприятия.
Чл. 32а	Нови форми на доход	Подпомагане на инвестиции на борда на корабите, с които да се допринася за диверсификация на доходите на рибарите чрез развиване на допълнителни дейности извън сектора на рибарството, като например предоставяне на екологични услуги, образователни дейности или туризъм.
Чл. 32б	Подпомагане за започване на дейност от млади рибари	Подпомагане на първо придобиване на риболовен кораб (до 24 метра, на възраст между 5 и 30 г.) от рибари до 40 годишна възраст.
Чл. 33	Здраве и безопасност	Подпомагане на инвестиции на борда на корабите или инвестиции в индивидуално оборудване за безопасност, при условие че посочените инвестиции надхвърлят изискванията съгласно правото на Съюза.
Чл. 33А	Временно преустановяване на риболовните дейности	При прилагане на неотложни мерки (чл. 13 ОПОР), при неподновяване на споразумения за партньорство в областта на рибарството; в случай, че е предвидено в план за управление или в многогодишен план.
Чл. 33Б	Окончателно преустановяване на риболовните дейности	Прекратяване на риболовни дейности чрез скрапиране на риболовните кораби
Чл. 34	Подпомагане на системи за прехвърляеми риболовни концесии на ОПОР или на нови системи за адаптиране на риболовните дейности към възможностите за риболов	В контекста на политиката на ЕС прехвърляеми риболовни концесии представляват система за разпределение на квотите по такъв начин, че квотата да бъде уловена, продадена или отдадена под наем от притежателя за правото върху нея. Мярката включва подпомагането на проектирането и разработването на технически и административни средства, които са необходими за създаването на тези системи; участието на заинтересованите страни в разработването им, наблюдението, оценката и управлението на системите.
Чл. 35	Подпомагане за прилагането на мерките за опазване по ОПОР и на мерките, свързани с рибарството, съгласно „Натура 2000“ и Рамковата директива за морска стратегия	Подпомагане на проектирането, разработването и наблюдението на техническите и административните средства, които са необходими за разработването и прилагането на мерките за опазване; участието на заинтересованите страни в проектирането и прилагането на мерките.
Чл. 36	Иновации, свързани с опазването на морските биологични ресурси	Подпомагане на проекти, чиято цел е да се разработят или въведат нови технически или организационни знания, включително по-добри

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

		риболовни техники и по-висока избирателност на риболовните уреди, които водят до намаляване на въздействието от риболовните дейности върху околната среда или спомагат за по- устойчиво използване на морските биологични ресурси.
Чл. 37	Ограничаване на въздействието на риболова върху морската среда и приспособяване на риболова към опазването на видовете	Подпомагане на инвестиции в оборудване за подобряване на избирателността на риболовните уреди от гледна точка на размер или видове; в оборудване за ограничаване на физическото и биологичното въздействие на риболова върху съответната екосистема или морското дъно; в оборудване за намаляване на нежелания улов на запаси с търговско значение или друг прилов; на борда на кораба или в оборудване, свързано с нежелания улов, който трябва да бъде разтоварен на сушата; за защита на риболовните уреди и улова от бозайници и птици, при условие че това не нарушава избирателността на риболовните уреди и че са въведени всички целесъобразни мерки, за да се предотврати нараняването на хищници.
Чл. 38	Опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и екосистеми в рамките на устойчивите риболовни дейности	Подпомагане на събиране на отпадъци в морето от рибарите, като например отстраняване на изгубени риболовни уреди и морски отпадъци; изграждане, монтаж или осъвременяване на стационарни или преносими съоръжения, целящи опазването и развитието на морската флора и фауна, включително разработването им за научни цели и оценката им; принос за по-доброто управление или съхранение на морските биологични ресурси; подготовка, включително проучвания, изготвяне, наблюдение и актуализиране на планове за опазване и управление на дейностите, свързани с риболова, по отношение на обекти по „Натура 2000“ и специални защитени територии;; управление, възстановяване и наблюдение на обекти по „Натура 2000“; управление, възстановяване и наблюдение на морските защитени територии с оглед на прилагането на мерките за пространствена защита; участие в други действия, насочени към поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екосистемните услуги, като възстановяване на специфични морски и крайбрежни местообитания в подкрепа на устойчивите рибни запаси, включително разработването им

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

		за научни цели и оценката им; повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда с участието на рибарите по отношение на опазването и възстановяването на морското биологично разнообразие
Чл. 39	Смекчаване на въздействието на изменението на климата	Подпомагане на инвестиции в оборудване или на борда на корабите, целящи намаляване на емисиите на замърсители или парникови газове и увеличаване на енергийната ефективност на риболовните кораби. Инвестициите в риболовни уреди са допустими, ако не нарушават изборителността на тези уреди; одити и схеми за енергийна ефективност.
Чл. 40	Добавена стойност и качество на продуктите	Подпомагане на инвестиции, които добавят стойност към продуктите на риболова, по-специално като позволяват на рибарите да извършват преработване, предлагане на пазара и пряка продажба на собствения си улов; новаторски инвестиции на борда на корабите, които водят до подобряване на качеството на продуктите на риболова
Чл. 41	Рибарски пристанища, кейове за разтоварване и покрити лодкостоянки	Подпомагане на инвестиции за подобряване на инфраструктурата в рибарските пристанища или кейове за разтоварване, включително инвестиране в съоръжения за събиране на отпадъци и на морски отпадъци.
Чл. 42	Риболов във вътрешни водоеми и водна флора и фауна във вътрешните водоеми	Подпомагане на оборудване на борда на корабите или в индивидуално оборудване; в оборудване, посочено в чл. 37 от Регламента за ЕФМДР; на борда на корабите и одитите и схемите за енергийната ефективност, както е предвидено в член 39; в рибарски пристанища, покрити лодкостоянки и кейове за разтоварване; в инвестиции, които водят до повишаване на стойността или качеството на уловената риба съгласно предвиденото в член 40; започване на дейност от млади рибари; диверсификацията на риболовните дейности във вътрешни водоеми; разработването и улесняването на иновации при условията на членове 28 и 36, както и консултантските услуги в областта на риболова във вътрешни водоеми при условията на член 29; съвместната работа между учени и рибари и насърчаването на човешкия капитал и социалния диалог при условията съответно на членове 30 и 31; управлението, възстановяването и

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

		наблюдението на обекти по „Натура 2000“, които са засегнати от риболовни дейности, и рехабилитацията на водите във вътрешни водоеми в съответствие с Директива 60/2000/ЕС; изграждането, осъвременяването или монтажа на стационарни или преносими съоръжения, целящи опазването и развитието на водната флора и фауна.
Устойчиво развитие на аквакултурите		
Чл. 45	Иновации	Подпомагане на развиване на технически иновации или знания в областта на аквакултурите, които водят по-специално до понижаване на въздействието върху околната среда, насърчаване на по-устойчиво използване на ресурсите, подобряване на хуманното отношение към животните, улесняване на нови, устойчиви производствени методи; разработване или въвеждане на пазара на нови или значително подобрени продукти, нови видове аквакултури с добър пазарен потенциал, нови или подобрени процеси, нови или подобрени системи за управление и организация; проучване на техническата или икономическата осъществимост на иновациите, продуктите или процесите.
Чл. 46	Производствени инвестиции в аквакултурите	Подпомагане на производствени инвестиции в аквакултурите; диверсификацията на производството на аквакултури и на отглежданите видове; осъвременяването на обектите за аквакултури, включително подобряването на условията на труд и безопасност за работещите в сектора; подобряването и осъвременяването, свързани със здравето на животните и хуманното отношение към тях, включително закупуване на оборудване за предпазване на стопанствата от диви хищници; намаляването на отрицателното въздействие или повишаването на положителното въздействие върху околната среда, както и подобряването на ефективното използване на ресурсите; инвестициите в повишаване на качеството на продуктите на аквакултурите; възстановяването на наличните изкуствени водоеми или лагуни, използвани за производство на аквакултури, чрез премахване на

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

		<p>утайките или евентуални мерки, насочени към предотвратяване на отлагането на утайки.</p> <p>Подпомагането може да бъде предоставено във връзка с увеличаването на производството и/или осъвременяването на съществуващи предприятия за аквакултури или за изграждането на нови, при условие че развитието е съгласувано с многогодишния национален стратегически план за развитието на аквакултурите.</p>
Чл. 47	Нови форми на доход и добавена стойност	<p>Подпомагане на инвестиции, допринасящи за добавянето на стойност към продуктите на аквакултурите, като например се подпомагат предприятията за аквакултури да извършват преработване, предлагане на пазара и пряка продажба преди всичко на собствената си продукция; диверсификацията на дохода на предприятията за аквакултури чрез развиването на допълнителни дейности, различни от аквакултурите.</p>
Чл. 48	Услуги по управление, възстановяване и консултантски услуги за стопанствата за аквакултури	<p>Подпомагане на въвеждането на услуги по управление, възстановяване и консултантски услуги за стопанства за аквакултури; предоставянето на технически, научни, правни или икономически консултантски услуги на стопанствата.</p>
Чл. 49	Насърчаване на човешкия капитал и създаването на мрежи	<p>Подпомагане на ученето през целия живот, разпространението на научни и технически познания и иновативни практики и придобиването на нови професионални умения в областта на аквакултурите; работата в мрежа и обмяна на опит и най-добри практики между предприятията за аквакултури или професионалните организации и други заинтересовани страни.</p>
Чл. 50	Увеличаване на потенциала на обектите за производство на аквакултури	<p>Подпомагане на определянето и картографирането на най-подходящите области за развитие на аквакултури и, ако е приложимо, отчитането на процесите в сферата на пространственото планиране; подобряването и разработването на помощни съоръжения и инфраструктури, необходими за увеличаване на потенциала на обектите за производство на аквакултури, включително чрез инвестиции за комасация на земята, енергоснабдяване или управление на водите; действия, които се предприемат и изпълняват от компетентните органи съгласно член 9,</p>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

		параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО или член 16, параграф 1 от Директива 92/43/ЕО с цел предотвратяване на сериозни щети на аквакултурите.
Чл. 53	Преминаване към схеми по управление на околната среда и одитиране и към биологични аквакултури	Преминаването от традиционните методи за производство на аквакултури към биологични аквакултури по смисъла на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 г. относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и и в съответствие с Регламент (ЕО) № 710/2009 на Комисията от 5 август 2009 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета във връзка с определянето на подробни правила относно биологичното производство на животни от аквакултури и на морски водорасли; участието в схемите на Съюза по управление на околната среда и одитиране (Схема на Общността по управление на околната среда и одитиране (COYOCO)).
Чл. 54	Аквакултури, осигуряващи услуги за околната среда	Подпомагане на методи за отглеждане на аквакултури, съвместими със специфичните потребности на околната среда и подлежащи на специфични изисквания за управление, в резултат от определянето на зоните по „Натура 2000“; разходи, пряко свързани с участието в опазването и възпроизводството на водните животни в рамките на програми за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, разработени от публични органи или под техен надзор; форми на екстензивни аквакултури, включително опазването и подобряването на околната среда, биологичното разнообразие и управлението на ландшафта и традиционните характеристики на зоните с аквакултури.
Чл. 55	Мерки за опазване на общественото здраве	Подпомагане на компенсирането на производителите на черупчести мекотели за временното преустановяване на събирането на отглеждани в стопанства черупчести мекотели единствено от съображения, свързани с общественото здраве.
Чл. 56	Мерки за здравето на животните и	Разходите за контрола и ликвидирането на болестите по аквакултурите

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз

Инвестиране в устойчиво рибарство

	хуманното отношение към тях	съгласно условията на Решение 2009/470/ЕО на Съвета относно разходите във ветеринарната област, включително оперативните разходи, необходими за изпълняване на задълженията по план за ликвидиране на болестта; разработването на общи и специфични за отделните видове най-добри практики или кодекси на поведение относно биологичната сигурност или относно потребността от хуманно отношение към животните в сектора на аквакултурите; проучвания с цел повишаване на наличието на ветеринарни лекарствени продукти, използвани при аквакултурите, и насърчаване на тяхната адекватна употреба чрез възлагане на фармацевтични проучвания и разпространяването и обмена на информация.
Чл. 57	Застраховане на запасите от аквакултури	Подпомага застраховането на запасите от аквакултури, което обхваща загуби, причинени от поне едно от следните: а) природни бедствия; б) неблагоприятни климатични явления; в) внезапни промени в качеството на водата, за които операторът не носи отговорност; г) болести по аквакултурите, повреда или унищожаване на производствени съоръжения, за които операторът не носи отговорност.
Устойчиво развитие на рибарските райони		
Чл. 28-31 Регламент за общовалидни разпоредби Чл. 61 – 66 Регламент за ЕФМДР		<ul style="list-style-type: none"> – стратегиите за местно развитие следва да увеличават в максимално висока степен участието на секторите на рибарството и аквакултурите в устойчивото развитие на крайбрежните и вътрешните рибарски райони; гарантират пълноценното използване и оползотворяване на възможностите, които предлагат на местните общности морското и крайбрежното развитие и развитието на вътрешните водоеми; – Възможност за мулти-фондово финансиране; – Подпомагане може да се предоставя на междутериториални или транснационални проекти за сътрудничество; подготвително техническо подпомагане на проекти за междутериториално и транснационално сътрудничество, при условие че местните групи за действие и могат да докажат, че подготвят осъществяването на даден проект.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

Мерки, свързани с предлагането на пазара и преработването		
Чл. 69	Планове за производство и предлагане на пазара	Подпомагане на изготвянето и изпълнението на плановете за производство и предлагане на пазара. Подпомагането се предоставя на организации на производители и асоциации на организации на производители.
Чл. 70	Помощ за складиране	Подпомага компенсирането на признати организации на производители и асоциации на организации на производители, които складираат продуктите на риболова, изброени в приложение II към Регламент № ... [относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури].
Чл. 71	Мерки за предлагане на пазара	<p>Подпомага мерки за предлагане на пазара на продуктите на риболова и аквакултурите, с които се цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> – създаване на организации на производители, на асоциации от организации на производители или на междубраншови организации; – подобряване на условията за пускане на пазара на: свръхпроизведени или слабоексплоатирани видове; нежелан улов, продукти на риболова и аквакултурите, получени по методи със слабо въздействие върху околната среда или продукти на биологичните аквакултури; – насърчаване на качеството и добавената стойност чрез улесняване на: подаването на заявка за регистрация на даден продукт съгласно условията на Регламент относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни; сертифициране и насърчаване, включително на продукти на устойчивия риболов и устойчивите аквакултури, както и на екологосъобразни методи на преработване; – допринасяне за прозрачността на производството и на пазарите и провеждане на пазарни проучвания; допринасяне за проследимостта на продуктите на риболова или аквакултурите; – съставяне на стандартни договори за МСП, които са в

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

		<p>съответствие със законодателството на Съюза;</p> <ul style="list-style-type: none"> – провеждане на регионални, национални или транснационални рекламни кампании за продукти на риболова и аквакултурите, както и на други информационни кампании за повишаване на обществената осведоменост в сектора на рибарството и аквакултурите.
Чл. 72	Преработване на продуктите на риболова и аквакултурите	<p>Подпомага на инвестиции в преработването на продукти на риболова и аквакултурите, които:</p> <ul style="list-style-type: none"> – допринасят за реализирането на икономии на енергия или намаляване на въздействието върху околната среда, включително третирането на отпадъци; – са предназначени за преработването на свръхпроизведени или слабоексплоатирани видове; – са предназначени за преработването на странични продукти, които се получават в резултат на основни дейности от преработването; – са предназначени за преработването на продукти на биологичните аквакултури – които водят до нови или подобрени продукти, нови или подобрени процеси или нови или подобрени системи на управление и организация
Съпътстващи мерки за общата политика в областта на рибарството при споделено управление		
Чл. 78	Контрол и правоприлагане	Прилагането на системата на Съюза за контрол, инспекция и правоприлагане, предвидена в член 46 от [Регламента относно общата политика в областта на рибарството]
Чл. 79	Събиране на данни	Подпомага събирането, управлението и използването на първични биологични, технически, екологични и социално-икономически данни в рамките на многогодишната програма на Съюза, както е посочено в член 37, параграф 5 от [Регламента относно общата политика в областта на рибарството].

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

Мерки по отношение на интегрираната морска политика, финансирани при споделено управление	
Чл. 79б - 79в	<p>Подкрепа за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – интегрираното морско наблюдение (IMS) и по-специално разработването на общата среда за обмен на информация (CISE) за целите на наблюдението в морската област на ЕС; – насърчаването на опазването на морската среда, по-специално на нейното биологично разнообразие и на морските защитени територии като обектите по „Натура 2000“ в допълнение към установеното в член 35, устойчивото използване на морските и крайбрежните ресурси, както и по-подробното определяне на границите на устойчивостта на човешките дейности, които оказват въздействие върху морската среда, по-специално в рамките на Рамковата директива за морска стратегия; <p>Допустими операции:</p> <ul style="list-style-type: none"> – действия, които позволяват принос за постигането на целите на интегрираното морско наблюдение (IMS) и по-специално за изпълнението на целите на общата среда за обмен на информация (CISE); – защита на морската среда, по-специално на биологичното ѝ разнообразие и на морските защитени територии като обектите по „Натура 2000“ в съответствие със задълженията, установени в директиви 92/43 и 2009/14; – усъвършенстване на знанията за състоянието на морската среда с оглед установяване на програмите за мониторинг и програмите от мерки, предвидени в Рамковата директива за морска стратегия, в съответствие със задълженията, установени в тази директива.

Източник: ИАРА по Прокторегламента

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

**Приложение 2: Сравнителна таблица на предлаганите мерки по новия Проекторегламент на ЕФМДР и аналогични мерки в ОПРСР
2007-2013**

Мерки за подпомагане по Регламента за ЕФМДР	Описание	Аналогична мярка в ОПРСР /2007-2013/*
Устойчиво развитие на рибарството		
Иновации	Подпомагане на проекти,целящи разработването или въвеждането на нови или значително подобрени продукти на риболова, нови или подобрени процеси и техники, нови или подобрени системи за управление и организация, включително на етапа на преработването и предлагането на пазара.	Мярка 3.5 „Пилотни проекти“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ - Сектор 01 (Изпитване на техническата и/или икономическата приложимост на дадена иновационна технология в условия, близки до реалните), 02 (Тестване на планове за управление и планове за разпределение на риболовното усилие), 04 (Изпитване на алтернативни видове техники за управление на риболова).
Консултантски услуги	Подпомагане на проучвания за осъществимост с оглед оценяване жизнеспособността на проектите; предоставяне на професионални консултации по бизнес стратегии и стратегии за предлагане на пазара; предоставяне на професионални консултации по въпросите на екологичната устойчивост.	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013).
Партньорства между учени и рибари	Подпомагане на създаването на мрежа, състояща се от един или повече независими научни органи и рибари или една или повече рибарски организации; Дейности, извършвани от мрежата	Мярка 3.1 „Колективни дейности“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ - Сектор 05 (Създаване на партньорства

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	(събиране на данни, проучвания, пилотни проекти, разпространение на знания, включително семинари, и най-добри практики).	между учени и заетите в сектор „Рибарство“).
Насърчаване на човешкия капитал и социалния диалог	Подпомагане на ученето през целия живот, разпространението на знания в икономическата, техническата, регулаторната и научната област и на иновативни практики, придобиването на нови професионални умения; работата в мрежа и обмяна на опит и най-добри практики между заинтересованите страни; насърчаването на социалния диалог на национално, регионално и местно равнище с участието на рибари и други заинтересовани страни.	Мярка 1.4. „Дребномащабен крайбрежен риболов“ от Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот“ - Сектор 03 (Подобряване на професионални умения и обучения по безопасност) и мярка 3.1 „Колективни дейности“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ - Сектор 04 (Провеждане на обучения, свързани с рибарството или развитие на нови методи и средства за обучение в областта на рибарството) и 06 (Създаване на мрежа за обмен на опит и добри практики сред организациите, насърчаващи равните възможности между мъжете и жените и между останалите заинтересовани страни в сектор „Рибарство“).
Улесняване на диверсификацията и създаване на работни места	Подпомагане на новосъздадени предприятия извън търговския риболов; модернизация на дребномащабни крайбрежни риболовни кораби, за да бъдат пренасочени към дейности извън търговския риболов; дейности по преквалификация, изисквани	Мярка 3.6 „Пренасочване на риболовни кораби към дейности извън риболова“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	във връзка с новосъздадените предприятия.	
Нови форми на доход	Подпомагане на инвестиции на борда на корабите, с които да се допринесе за диверсификация на доходите на рибарите чрез развиване на допълнителни дейности извън сектора на рибарството, като например предоставяне на екологични услуги, образователни дейности или туризъм.	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013).
Подпомагане за започване на дейност от млади рибари	Подпомагане на първо придобиване на риболовен кораб (до 24 метра, на възраст между 5 и 30 г.) от рибари до 40 годишна възраст.	Мярка 1.5 „Социално-икономически компенсации за управлението на флота” от Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот” - Сектор 02 (Придобиване за първи път на право на собственост върху част от или върху цял кораб от рибари под 40-годишна възраст).
Здраве и безопасност	Подпомагане на инвестиции на борда на корабите или инвестиции в индивидуално оборудване за безопасност, при условие че посочените инвестиции надхвърлят изискванията съгласно правото на Съюза.	Мярка 1.3 „Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност” от Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот” - Сектор 01 (Закупуване на оборудване за подобряване на безопасността на борда), Сектор 02 (Закупуване на оборудване за подобряване на условия на труд на борда на

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

		риболовния кораб), Сектор 03 (Закупуване на оборудване за подобряване на хигиена на борда на риболовния кораб).
Временно преустановяване на риболовните дейности	При прилагане на неотложни мерки (чл. 13 ОПОР), при неподновяване на споразумения за партньорство в областта на рибарството; в случай, че е предвидено в план за управление или в многогодишен план.	Мярка 1.2 „Временно прекратяване на риболовни дейности“ от Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот“.
Окончателно преустановяване на риболовните дейности	Прекратяване на риболовни дейности чрез скрапиране на риболовните кораби	Мярка 1.1 „Постоянно прекратяване на риболовна дейност“ от Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот“ - Сектор 01 (Нарязване на риболовния кораб за скрап).
Подпомагане на системи за прехвърляеми риболовни концесии на ОПОР или на нови системи за адаптиране на риболовните дейности към възможностите за риболов	В контекста на политиката на ЕС прехвърляеми риболовни концесии представляват система за разпределение на квотите по такъв начин, че квотата да бъде уловена, продадена или отдадена под наем от притежателя за правото върху нея. Мярката включва подпомагането на проектирането и разработването на технически и административни средства, които са необходими за създаването на тези системи; участието на заинтересованите страни в разработването им, наблюдението, оценката и управлението на системите.	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013)
Подпомагане за прилагането на мерките за опазване по ОПОР и на	Подпомагане на проектирането, разработването и наблюдението на техническите и административните средства, които са	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013)

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

мерките, свързани с рибарството, съгласно „Натура 2000“ и Рамковата директива за морска стратегия	необходими за разработването и прилагането на мерките за опазване; участието на заинтересованите страни в проектирането и прилагането на мерките.	
Иновации, свързани с опазването на морските биологични ресурси	Подпомагане на проекти, чиято цел е да се разработят или въведат нови технически или организационни знания, включително по-добри риболовни техники и по-висока избирателност на риболовните уреди, които водят до намаляване на въздействието от риболовните дейности върху околната среда или спомагат за по-устойчиво използване на морските биологични ресурси.	Мярка 3.5 „Пилотни проекти“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ - Сектор 03 (Разработване и изпитване на методи за подобряване на селективността на риболовните уреди).
Ограничаване на въздействието на риболова върху морската среда и приспособяване на риболова към опазването на видовете	Подпомагане на инвестиции в оборудване за подобряване на избирателността на риболовните уреди от гледна точка на размер или видове; в оборудване за ограничаване на физическото и биологичното въздействие на риболова върху съответната екосистема или морското дъно; в оборудване за намаляване на нежелания улов на запаси с търговско значение или друг прилов; на борда на кораба или в оборудване, свързано с нежелания улов, който трябва да бъде разтоварен на сушата; за защита на риболовните уреди и улова от бозайници и птици, при условие че това не нарушава избирателността на риболовните уреди и че са въведени всички целесъобразни мерки, за да се предотврати нараняването на хищници.	Мярка 1.3 „Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност“ от Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот“ - Сектор 06 (Закупуване на оборудване за селективност на улова), Сектор 08 (Подмяна на риболовния уред), Сектор 09 (Други инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност, които не увеличават риболовния капацитет и риболовните възможности на кораба).
Опазване и възстановяване на	Подпомагане на събиране на отпадъци в морето от рибарите,	Частично от мярка 3.2 „Мерки,

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
 съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

<p>морското биологично разнообразие и екосистеми в рамките на устойчивите риболовни дейности</p>	<p>като например отстраняване на изгубени риболовни уреди и морски отпадъци; изграждане, монтаж или осъвременяване на стационарни или преносими съоръжения, целящи опазването и развитието на морската флора и фауна, включително разработването им за научни цели и оценката им; принос за по-доброто управление или съхранение на морските биологични ресурси; подготовка, включително проучвания, изготвяне, наблюдение и актуализиране на планове за опазване и управление на дейностите, свързани с риболова, по отношение на обекти по „Натура 2000“ и специални защитени територии;; управление, възстановяване и наблюдение на обекти по „Натура 2000“; управление, възстановяване и наблюдение на морските защитени територии с оглед на прилагането на мерките за пространствена защита; участие в други действия, насочени към поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екосистемните услуги, като възстановяване на специфични морски и крайбрежни местообитания в подкрепа на устойчивите рибни запаси, включително разработването им за научни цели и оценката им; повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда с участието на рибарите по отношение на опазването и възстановяването на морското биологично разнообразие</p>	<p>предназначени за опазване и развитие на водната фауна и флора” от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ и от мярка 3.1 „Колективни дейности“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ - Сектор 07 (Други дейности, свързани с изпълнение на целите на мярката по чл. 2, в частност и дейности, съответстващи на дейностите, финансирани по Приоритетна ос № 1 и Приоритетна ос № 2 от ОПРСР).</p>
<p>Смекчаване на въздействието на изменението на климата</p>	<p>Подпомагане на инвестиции в оборудване или на борда на корабите, целящи намаляване на емисиите на замърсители или</p>	<p>Мярка 1.3 „Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност“ от</p>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	парникови газове и увеличаване на енергийната ефективност на риболовните кораби. Инвестициите в риболовни уреди са допустими, ако не нарушават избирателността на тези уреди; одити и схеми за енергийна ефективност.	Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот” - Сектор 05 (Закупуване на оборудване за подобряване на енергийната ефективност) и Сектор 07 (Подмяна на двигател).
Добавена стойност и качество на продуктите	Подпомагане на инвестиции, които добавят стойност към продуктите на риболова, по-специално като позволяват на рибарите да извършват преработване, предлагане на пазара и пряка продажба на собствения си улов; новаторски инвестиции на борда на корабите, които водят до подобряване на качеството на продуктите на риболова	Мярка 1.3 „Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност” от Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот” - Сектор 04 (Закупуване на оборудване за подобряване на качеството на продукта на риболовния кораб – уловената риба или други водни организми) и мярка 2.6 „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура” от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”.
Рибарски пристанища, кейове за разтоварване и покрити лодкостоянки	Подпомагане на инвестиции за подобряване на инфраструктурата в рибарските пристанища или кейове за разтоварване, включително инвестиране в съоръжения за	Мярка 3.3 „Инвестиции за реконструкция и модернизация на рибарски пристанища, места за разтоварване и закрити лодкостоянки” от Приоритетна ос 3 „Мерки

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	събиране на отпадъци и на морски отпадъци.	от общ интерес”.
Риболов във вътрешни водоеми и водна флора и фауна във вътрешните водоеми	<p>Подпомагане на оборудване на борда на корабите или в индивидуално оборудване; в оборудване, посочено в чл. 37 от Регламента за ЕФМДР; на борда на корабите и одитите и схемите за енергийната ефективност, както е предвидено в член 39; в рибарски пристанища, покрити лодкостоянки и кейове за разтоварване; в инвестиции, които водят до повишаване на стойността или качеството на уловената риба съгласно предвиденото в член 40; започване на дейност от млади рибари; диверсификацията на риболовните дейности във вътрешни водоеми; разработването и улесняването на иновации при условията на членове 28 и 36, както и консултантските услуги в областта на риболова във вътрешни водоеми при условията на член 29; съвместната работа между учени и рибари и насърчаването на човешкия капитал и социалния диалог при условията съответно на членове 30 и 31; управлението, възстановяването и наблюдението на обекти по „Натура 2000“, които са засегнати от риболовни дейности, и рехабилитацията на водите във вътрешни водоеми в съответствие с Директива 60/2000/ЕС; изграждането, осъвременяването или монтажа на стационарни или преносими съоръжения, целящи опазването и развитието на водната флора и фауна.</p>	<p>Мярка 2.5 „Риболов във вътрешни водоеми” от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”.</p>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

Устойчиво развитие на аквакултурите		
Иновации	<p>Подпомагане на развиване на технически иновации или знания в областта на аквакултурите, които водят по-специално до понижаване на въздействието върху околната среда, насърчаване на по-устойчиво използване на ресурсите, подобряване на хуманното отношение към животните, улесняване на нови, устойчиви производствени методи; разработване или въвеждане на пазара на нови или значително подобрени продукти, нови видове аквакултури с добър пазарен потенциал, нови или подобрени процеси, нови или подобрени системи за управление и организация; проучване на техническата или икономическата осъществимост на иновациите, продуктите или процесите.</p>	<p>Мярка 3.5 „Пилотни проекти“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ - Сектор 01 (Изпитване на техническата и/или икономическата приложимост на дадена иновационна технология в условия, близки до реалните).</p>
Производствени инвестиции в аквакултурите	<p>Подпомагане на производствени инвестиции в аквакултурите; диверсификацията на производството на аквакултури и на отглежданите видове; осъвременяването на обектите за аквакултури, включително подобряването на условията на труд и безопасност за работещите в сектора; подобряването и осъвременяването, свързани със здравето на животните и хуманното отношение към тях, включително закупуване на оборудване за предпазване на стопанствата от диви хищници; намаляването на отрицателното въздействие или повишаването на</p>	<p>Мярка 2.1. „Производствени инвестиции в аквакултурата“ от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“.</p>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	<p>положителното въздействие върху околната среда, както и подобряването на ефективното използване на ресурсите; инвестициите в повишаване на качеството на продуктите на аквакултурите; възстановяването на наличните изкуствени водоеми или лагуни, използвани за производство на аквакултури, чрез премахване на утайките или евентуални мерки, насочени към предотвратяване на отлагането на утайки.</p> <p>Подпомагането може да бъде предоставено във връзка с увеличаването на производството и/или осъвременяването на съществуващи предприятия за аквакултури или за изграждането на нови, при условие че развитието е съгласувано с многогодишния национален стратегически план за развитието на аквакултурите.</p>	
<p>Нови форми на доход и добавена стойност</p>	<p>Подпомагане на инвестиции, допринасящи за добавянето на стойност към продуктите на аквакултурите, като например се подпомагат предприятията за аквакултури да извършват преработване, предлагане на пазара и пряка продажба преди всичко на собствената си продукция; диверсификацията на дохода на предприятията за аквакултури чрез развиването на допълнителни дейности, различни от аквакултурите.</p>	<p>Мярка 2.6. „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“.</p>
<p>Услуги по управление, възстановяване и консултантски услуги за стопанствата за</p>	<p>Подпомагане на въвеждането на услуги по управление, възстановяване и консултантски услуги за стопанства за аквакултури; предоставянето на технически, научни, правни или</p>	<p>Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013).</p>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

аквакултури	икономически консултантски услуги на стопанствата.	
Насърчаване на човешкия капитал и създаването на мрежи	Подпомагане на ученето през целия живот, разпространението на научни и технически познания и иновативни практики и придобиването на нови професионални умения в областта на аквакултурите; работата в мрежа и обмяна на опит и най-добри практики между предприятията за аквакултури или професионалните организации и други заинтересовани страни.	Частично от мярка 3.1 „Колективни дейности“ от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ - Сектор 04 (Провеждане на обучения, свързани с рибарството или развитие на нови методи и средства за обучение в областта на рибарството) и Сектор 06 (Създаване на мрежа за обмен на опит и добри практики сред организациите, насърчаващи равните възможности между мъжете и жените и между останалите заинтересовани страни в сектор „Рибарство“).
Увеличаване на потенциала на обектите за производство на аквакултури	Подпомагане на определянето и картографирането на най-подходящите области за развитие на аквакултури и, ако е приложимо, отчитането на процесите в сферата на пространственото планиране; подобряването и разработването на помощни съоръжения и инфраструктури, необходими за увеличаване на потенциала на обектите за производство на аквакултури, включително чрез инвестиции за комасация на земята, енергоснабдяване или управление на водите; действия, които се предприемат и изпълняват от компетентните органи съгласно член 9, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО или член	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013).

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	16, параграф 1 от Директива 92/43/ЕО с цел предотвратяване на сериозни щети на аквакултурите.	
Преминаване към схеми по управление на околната среда и одитиране и към биологични аквакултури	Преминаването от традиционните методи за производство на аквакултури към биологични аквакултури по смисъла на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 г. относно биологичното производство и етикетиранието на биологични продукти и и в съответствие с Регламент (ЕО) № 710/2009 на Комисията от 5 август 2009 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета във връзка с определянето на подробни правила относно биологичното производство на животни от аквакултури и на морски водорасли; участието в схемите на Съюза по управление на околната среда и одитиране (Схема на Общността по управление на околната среда и одитиране (COYOCO)).	Мярка 2.2 „Акваекологични мерки“ от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ - Сектор 02 (Прилагане на Схема на Общността по управление на околната среда и одитиране) и Сектор 03 (Производство на биологична аквакултура).
Аквакултури, осигуряващи услуги за околната среда	Подпомагане на методи за отглеждане на аквакултури, съвместими със специфичните потребности на околната среда и подлежащи на специфични изисквания за управление, в резултат от определянето на зоните по „Натура 2000“; разходи, пряко свързани с участието в опазването и възпроизводството на водните животни в рамките на програми за опазване и възстановяване на	Мярка 2.2 „Акваекологични мерки“ от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ - Сектор 01 (Производство на аквакултури, ориентирано към опазване и подобряване на околната среда, съхранение на живите и неживите

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
 съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

	<p>биологичното разнообразие, разработени от публични органи или под техен надзор; форми на екстензивни аквакултури, включително опазването и подобряването на околната среда, биологичното разнообразие и управлението на ландшафта и традиционните характеристики на зоните с аквакултури.</p>	<p>природни ресурси, опазване на биологичното разнообразие, хабитатите на растителни и животински видове и др.).</p>
<p>Мерки за опазване на общественото здраве</p>	<p>Подпомагане на компенсирането на производителите на черупчести мекотели за временното преустановяване на събирането на отглеждани в стопанства черупчести мекотели единствено от съображения, свързани с общественото здраве.</p>	<p>Мярка 2.3 „Мерки за опазване здравето на потребителя“ от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“.</p>
<p>Мерки за здравето на животните и хуманното отношение към тях</p>	<p>Разходите за контрола и ликвидирането на болестите по аквакултурите съгласно условията на Решение 2009/470/ЕО на Съвета относно разходите във ветеринарната област, включително оперативните разходи, необходими за изпълняване на задълженията по план за ликвидиране на болестта; разработването на общи и специфични за отделните видове най-добри практики или кодекси на поведение относно биологичната сигурност или относно потребността от хуманно отношение към животните в сектора на аквакултурите; проучвания с цел повишаване на наличието на ветеринарни лекарствени продукти, използвани при аквакултурите, и насърчаване на тяхната адекватна употреба</p>	<p>Мярка 2.4 „Мерки, насочени към опазване здравето на животните“ от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“.</p>

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270
*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
 съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*
Инвестиране в устойчиво рибарство

	чрез възлагане на фармацевтични проучвания и разпространяването и обмена на информация.	
Застраховане на запасите от аквакултури	<p>Подпомага застраховането на запасите от аквакултури, което обхваща загуби, причинени от поне едно от следните:</p> <p>а) природни бедствия;</p> <p>б) неблагоприятни климатични явления;</p> <p>в) внезапни промени в качеството на водата, за които операторът не носи отговорност;</p> <p>г) болести по аквакултурите, повреда или унищожаване на производствени съоръжения, за които операторът не носи отговорност.</p>	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013).
Устойчиво развитие на рибарските райони		
<ul style="list-style-type: none"> – стратегиите за местно развитие следва да увеличават в максимално висока степен участието на секторите на рибарството и аквакултурите в устойчивото развитие на крайбрежните и вътрешните рибарски райони; гарантират пълноценното използване и оползотворяване на възможностите, които предлагат на местните общности морското и крайбрежното развитие и развитието на вътрешните водоеми; – Възможност за мулти-фондово финансиране; – Подпомагане може да се предоставя на междутериториални или транснационални проекти за сътрудничество; подготвително техническо подпомагане на проекти за междутериториално и транснационално сътрудничество, при условие че местните групи за действие и могат да 		Приоритетна ос 4 “Устойчиво развитие на рибарските области”

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270
*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
 съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*
Инвестиране в устойчиво рибарство

докажат, че подготвят осъществяването на даден проект.		
Мерки, свързани с предлагането на пазара и преработването		
Планове за производство и предлагане на пазара	Подпомагане на изготвянето и изпълнението на плановете за производство и предлагане на пазара. Подпомагането се предоставя на организации на производители и асоциации на организации на производители.	Частично от мярка 3.1 „Колективни дейности” от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес” - Сектор 03 (Прилагане на плановете за подобряване на качеството на продуктите, произвеждани от организации на производителите).
Помощ за складиране	Подпомага компенсирането на признати организации на производители и асоциации на организации на производители, които складираат продуктите на риболова, изброени в приложение II към Регламент № ... [относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури].	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013).
Мерки за предлагане на пазара	Подпомага мерки за предлагане на пазара на продуктите на риболова и аквакултурите, с които се цели: <ul style="list-style-type: none"> – създаване на организации на производители, на асоциации от организации на производители или на междубраншови организации; – подобряване на условията за пускане на пазара на: свръхпроизвеждани или слабоексплоатирани видове; 	Мярка 3.1 „Колективни дейности” - Сектор 01 „Създаване на организации на производителите в сектор „Рибарство” и Мярка 3.4. Развитие на нови пазари и промоционални кампании от Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес”.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	<p>нежелан улов, продукти на риболова и аквакултурите, получени по методи със слабо въздействие върху околната среда или продукти на биологичните аквакултури;</p> <ul style="list-style-type: none"> – насърчаване на качеството и добавената стойност чрез улесняване на: подаването на заявка за регистрация на даден продукт съгласно условията на Регламент относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни; сертифициране и насърчаване, включително на продукти на устойчивия риболов и устойчивите аквакултури, както и на екологосъобразни методи на преработване; – допринасяне за прозрачността на производството и на пазарите и провеждане на пазарни проучвания; допринасяне за проследимостта на продуктите на риболова или аквакултурите; – съставяне на стандартни договори за МСП, които са в съответствие със законодателството на Съюза; – провеждане на регионални, национални или транснационални рекламни кампании за продукти на риболова и аквакултурите, както и на други информационни кампании за повишаване на обществената осведоменост в сектора на рибарството и	
--	--	--

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство

	аквакултурите.	
Преработване на продуктите на риболова и аквакултурите	<p>Подпомага на инвестиции в преработването на продукти на риболова и аквакултурите, които:</p> <ul style="list-style-type: none"> – допринасят за реализирането на икономии на енергия или намаляване на въздействието върху околната среда, включително третирането на отпадъци; – са предназначени за преработването на свръхпроизведени или слабоексплоатирани видове; – са предназначени за преработването на странични продукти, които се получават в резултат на основни дейности от преработването; – са предназначени за преработването на продукти на биологичните аквакултури – които водят до нови или подобрени продукти, нови или подобрени процеси или нови или подобрени системи на управление и организация	Мярка 2.6. „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ от Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ - Сектор 01 (Увеличаване на преработвателния капацитет чрез изграждане на нови преработвателни единици и/или разширение на съществуващи) и сектор 02 (Изграждане, разширение, оборудване и модернизация на преработвателни единици с цел подобряване хигиената и условията на труд, опазване на околната среда и внедряване на производствени системи за контрол на качеството и технологични иновации).
Съпътстващи мерки за общата политика в областта на рибарството при споделено управление		
Контрол и правоприлагане	Прилагането на системата на Съюза за контрол, инспекция и правоприлагане, предвидена в член 46 от [Регламента относно	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013)

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

	общата политика в областта на рибарството]	
Събиране на данни	Подпомага събирането, управлението и използването на първични биологични, технически, екологични и социално-икономически данни в рамките на многогодишната програма на Съюза, както е посочено в член 37, параграф 5 от [Регламента относно общата политика в областта на рибарството].	Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013)
Мерки по отношение на интегрираната морска политика, финансирани при споделено управление		
<p>Подкрепа за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – интегрираното морско наблюдение (IMS) и по-специално разработването на общата среда за обмен на информация (CISE) за целите на наблюдението в морската област на ЕС; – насърчаването на опазването на морската среда, по-специално на нейното биологично разнообразие и на морските защитени територии като обектите по „Натура 2000“ в допълнение към установеното в член 35, устойчивото използване на морските и крайбрежните ресурси, както и по-подробното определяне на границите на устойчивостта на човешките дейности, които оказват въздействие върху морската среда, по-специално в рамките на Рамковата директива за морска стратегия; <p>Допустими операции:</p> <ul style="list-style-type: none"> – действия, които позволяват принос за постигането на целите на интегрираното морско наблюдение (IMS) и по-специално за изпълнението на целите на общата среда за обмен на информация (CISE); 		Няма аналогична мярка в ОПРСР (2007-2013)

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз*

Инвестиране в устойчиво рибарство

– защита на морската среда, по-специално на биологичното ѝ разнообразие и на морските защитени територии като обектите по „Натура 2000“ в съответствие със задълженията, установени в директиви 92/43 и 2009/14; – усъвършенстване на знанията за състоянието на морската среда с оглед установяване на програмите за мониторинг и програмите от мерки, предвидени в Рамковата директива за морска стратегия, в съответствие със задълженията, установени в тази директива.	

Източник: ИАРА

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG0713EFF-511-220270

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”,
съфинансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз
Инвестиране в устойчиво рибарство*

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: СПИСЪК С ДОКУМЕНТИ